

Roj: **STSJ CAT 1279/2016 - ECLI: ES:TSJCAT:2016:1279**

Id Cendoj: **08019310012016100009**

Órgano: **Tribunal Superior de Justicia. Sala de lo Civil y Penal**

Sede: **Barcelona**

Sección: **1**

Fecha: **01/02/2016**

Nº de Recurso: **3/2015**

Nº de Resolución: **5/2016**

Procedimiento: **CIVIL**

Ponente: **JUAN MANUEL ABRIL CAMPOY**

Tipo de Resolución: **Sentencia**

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA

Sala Civil i Penal

Arbitratge núm. 3/2015

(ANUL·LACIÓ)

SENTÈNCIA N° 5

President:

Il·lm. Sr. José Francisco Valls Gombau

Magistrats

Il·lm. Sr. Enric Anglada Fors

Il·lm. Sr. Joan Manel Abril Campoy

Barcelona, 1 de febrer de 2.016

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, integrada pels magistrats que s'expressen més amunt, ha vist el procediment d'arbitratge núm. 3/2015 per a l'anul·lació del laude arbitral dictat en data 24 d'octubre de 2014 i la resolució de 10 de desembre de 2014 per l'àrbitre Sra. Carme Caño Antequera, davant el Consell Superior de la Cooperació del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya. La part demandant, **VITICULTORS BATEANS**, SCCL, ha estat representada per el procurador Sr. Ivo Ranera Cahís i defensat pel lletrat Sr. Javier Garcia Trujillo. La part demandada, **UNIÓ DE FRUITS**, SCCL, **AGRÍCOLA D'ARNES**, SCCL, **L'AGRÍCOLA SANT ISIDRE DE CASERES**, SCCL i **COVILALBA ISC**, SCCL, ha estat representada per la procurador Sra. Miriam Sagnier Valiente i defensada pel lletrat Sr. Joan Amorós Perelló.

ANTECEDENTS DE FET

PRIMER.- Per decret de 11 de març de 2.015 s'admet a tràmit la demanda i es concedeix a la part demandada el termini legalment establert per a contestar-la, fent-ho en data 23 d'abril de 2015.

D'aquesta contestació juntament amb els documents adjuntats, es va donar trasllat a la part demandant perquè en un termini de 5 dies presentés documents addicionals o proposés la pràctica de la prova, deixant transcórrer el termini sense fer cap mena de manifestació.

SEGON.- En data 14 de maig de 2015 aquesta Sala va dictar una interlocutòria en la qual acorda l'admissió de tota la prova documental, i sol·licitar la remissió de l'expedient arbitral número

A-0002/2013. Un cop rebut l'expedient arbitral esmentat, per testimoniatge, es va unir a les actuacions i es va posar en coneixement de les parts comparegudes.

TERCER.- Per provisió de data 17 de juliol de 2015 es va assenyalar data per a l'acte de la votació i decisió, la qual va tenir lloc el dia 25 de gener de 2016 a les 11:00 hores del matí.

Ha estat ponent el Magistrat d'aquesta Sala l'Il·lm. Sr . **Joan Manel Abril Campoy**.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- La representació processal de **VITICULTORS BATEANS**, SCCL, ha interposat demanda d'anul·lació contra el laude, de data 24-10-2014, i la resolució de 10-12-2014, dictat per l'àrbitre Sra. Caño Antequera. El referit laude arbitral reconeix el dret d'unió de Fruits, SCCL, a descomptar el 99% del capital aportat per **VITICULTORS BATEANS**, SCCL, el dret d'UNIÓ DE FRUITS, SCCL a imputar els resultats dels anys 2009 a 2011 per import de 13.023,85 euros i deixa sense efecte la reclamació de les inversions realitzades pendents d'amortitzar.

Sol·licitat aclariment i correcció del laude, aquesta petició fou desestimada per resolució de 10-12-2014.

SEGON.- Pel que fa als concrets motius de nul·litat en els quals es fonamenta la demanda, aquests són dos. En primer terme es manifesta, a l'empara de l'article 41.1 f) LA, que el laude vulnera l'ordre públic. Afirmar que el laude esdevé incoherent i contradictori amb els fets declarats provats pel mateix i amb els seus fonaments. Considera que és arbitrari al confirmar la penalitat màxima establerta, ja que el propi laude reconeix que, segons la normativa estatutària, es podia haver imposat una penalitat inferior. A més, entén que és contradictori perquè, per una part, condemna a la pèrdua del 99% del capital aportat i per l'altra absol del pagament de la inversió no amortitzada. En segon terme, a redós de l'apartat c) i f) de l'article 41.1 LA, assenyala que el laude resol una qüestió no sotmesa a arbitratge i vulnera l'ordre públic en la seva vessant processal. El laude s'extralimita quan resol sobre la imputació de resultats, atès que aquest extrem no consta a la demanda, ni tampoc ho van demanar les parts demandades, com així ho reconeix el fonament 13. A més, s'ha produït una greu indefensió material, per quant no ha pogut al·legar ni provar respecte de la imputació de resultats, de forma que es vulnera el dret a la contradicció ex art. 24 CE .

Quant al primer dels motius en els que es fonamenta la nul·litat del laude per contravenir l'ordre públic, s'ha d'indicar que el concepte d'ordre públic tant des de la vessant processal com material ha estat objecte d'estudi per aquesta Sala. Així, hem manifestat que l'ordre públic en sentit material s'ha conformat (SSTSJC 2-04-2012, 10-05-2012, 12-07-2012 i 19-11-2012) com un concepte jurídic indeterminat i que pot ésser vulnerat tant en sentit material com processal. En sentit material, la vulneració té lloc quan s'infringeixen els valors consagrats com a fonamentals per la societat, perquè s'entenen intangibles en un concret context històric, sociopolític, econòmic i cultural. En canvi, des del punt de vista processal, es pot atemptar contra l'ordre públic quan en el procediment arbitral no s'han respectat els principis de contradicció, defensa i igualtat d'oportunitats entre les parts. En aquest darrer sentit, la STSJC 16/2013, de 28 de febrer sustenta que " *hay que reseñar que la jurisprudencia del TS considera incluido en el concepto "orden público del foro" todo lo relativo a las garantías constitucionales comprendidas en el derecho a la tutela judicial efectiva (art. 24.1 CE) y, en especial, la proscripción de la indefensión material (art. 24.2 CE), y que la falta de motivación afecta directamente a la seguridad jurídica, y consiguientemente, al orden público* " .

A la STSJC 57/2014, de 29 de juliol, hem admès que la motivació aparent o una palmària arbitrariedad possibiliten l'anul·lació del laude per atemptar contra la tutela judicial efectiva. I a la STSJC de 15-06-2015 (STSJC 47/2015) hem sostingut que (FD7): (B) La ausencia de motivación no solamente alcanza la absoluta falta de motivación proscrita en el art. 37 LA que no debe confundirse con la insatisfactoria sino también la motivación aparente en tanto que no puede confirmarse la arbitrariedad de un laudo bien sea en derecho bien sea en equidad.

"..... *La ausencia de motivación del laudo, bien la absoluta falta de motivación o una motivación aparente (vid STSJ Catalunya 16/2013, de 28 de febrero y STSJ Murcia 1/2014, de 21 de febrero, que la desestiman, entre otras, y STSJ Madrid 23/2012, de 25 de julio y STSJ Catalunya 40/2013, de 6 de junio, que la estiman al no resolver sobre cuestiones propuestas). Téngase presente que lo proscrito es la falta de motivación pero no la motivación insatisfactoria (ATSJC 17/2014, de 15 de mayo) que puede derivarse de las diversas interpretaciones del derecho (reservada al juicio de los árbitros), valoración de la prueba o bien de la fijación de los hechos probados, conforme interesa a la parte. Y cuando se señala que es arbitraria o irracional solamente podrá ser estimada como contraria al orden público cuando, sin entrar en la cuestión de fondo resuelta, como regla general, aparece externamente como una motivación aparente. Nótese, como hemos anotado, a los efectos del examen de los diversos motivos de nulidad invocados por los demandantes, al amparo del orden público, que luego examinaremos, que la patente arbitrariedad o irracionalidad - art. 9. 3 CE -....." (STSJ Catalunya 50/2014, de 14 de julio)*

(C) La motivación del laudo tanto de derecho como en equidad que puede denunciarse al amparo del orden público procesal, no debe confundirse con una respuesta disímil, sin requerir un razonamiento exhaustivo y pormenorizado sobre todas las alegaciones de las partes siendo suficiente se exprese la razón causal del fallo.

"...De ahí que no quepa confundir, ausencia o falta de motivación con una respuesta disímil, aunque motivada y explicitada, a las pretensiones instadas por el ahora demandante de anulación del laudo..." (STSJ Catalunya 30/2014, de 5 de mayo)

"... Pues bien, a este respecto se viene considerando que el derecho a la motivación de las resoluciones judiciales -por tanto, también de los laudos arbitrales, con la particularidad de que las partes pueden modularlo por acuerdo- no requiere un razonamiento exhaustivo y pormenorizado sobre todas las alegaciones y opiniones de las partes, ni sobre todos los aspectos y perspectivas que las mismas puedan tener de la cuestión que sea, siendo suficiente que se exprese la razón causal del fallo, consistente en "el proceso lógico-jurídico que sirve de soporte a la decisión, lo que no es obstáculo a la parquedad o brevedad de los razonamientos si permiten conocer cuales han sido los criterios jurídicos esenciales fundamentadores de la decisión" (cfr. STS 1ª 551/2010 de 20 dic. FD2)..." (STSJ Catalunya 54/2014, de 24 de julio)"

Si les consideracions anteriors les traslладem al cas que ara ens ocupa, ressurta el que segueix. La demandant de l'anul·lació del laude qualifica aquest com a arbitrari (entès, per tant, com aquell que prové del mer caprici i no s'até a les regles de la llei o la raó), alhora que denuncia incoherència interna en el laude.

Es tracta, per tant, d'analitzar el mateix en ares a determinar si el mateix compleix amb la necessària motivació, encara que es tracti en aquest supòsit d'un laude d'equitat.

En aquesta línia d'idees, resta acreditat que una de les qüestions principals, objecte de l'arbitratge, era si es podia obrir un expedient sancionador a **VITICULTORS BATEANS**, SCCL. i quina havia de ser en equitat la sanció a imposar. Respecte a la decisió de no reemborsar el 99% del capital, el laude expressa (fonament onzè) : " s'ha de dir que, en aquest cas, s'ha aplicat la retenció màxima, quan el consell rector podria haver decidit una quantitat inferior tenint en compte el que es desprèn de la redacció de l'article ".

Demanat aclariment del laude, la resolució de l'àrbitre, de data 10-12-2014, reconeix que els Estatuts d'UNIO DE FRUITS SCCL possibiliten l'aplicació d'una penalitat inferior, però denega la sol·licitud, a l'entendre que l'expulsió justifica la retenció del 99% del capital.

En consonància amb aquests extrems, si s'analitza el raonament que es conté en el fonament onzè del laude i en la resolució de 10-12-2014 s'ha de concloure amb la recurrent en la vulneració de l'ordre públic. En efecte, plantejat, entre altres extrems, com a objecte d'arbitratge, les conseqüències, en equitat, de la sanció a imposar a la societat expulsada i, en concret, respecte del percentatge de retenció, el laude no explicita les raons per les quals aquesta retenció s'aplica en el seu percentatge màxim. Sí que afirma que, conforme als Estatuts, es pot imposar en una forquilla que el 99% és l'import màxim i que així s'ha fet, però no brinda cap argument o raó pel qual, en aquest cas concret i en funció de les circumstàncies concretes, s'ha de mantenir aquest percentatge, més enllà de reconèixer que és una possibilitat i que així ho ha fet el Consell Rector. A la vegada que tampoc es pot entendre que existeixi motivació per remissió, atesa la manca d'explicitació de les raons per les que el Consell Rector va determinar la sanció en el percentatge més alt dels possibles.

Per tant, s'ha d'entendre que el laude no disposa de motivació en aquest extrem concret, per la qual cosa vulnera l'ordre públic, en la seva vessant processal, atès que genera indefensió a la part ara demandant, per quant desconeix les raons per les que la sanció s'imposa en la seva banda màxima, i atempta a la seguretat jurídica i a la tutela judicial efectiva. Conseqüentment, aquest motiu ha de ser estimat i el laude anul·lat, sense que esdevingui necessari l'examen del motiu articulat en segon lloc.

TERCER.- . L'estimació de la demanda d'impugnació del laude s'ha de traduir, en matèria de costes processals, en la imposició de les mateixes a la part demandada, de conformitat amb el principi del venciment objectiu (arg. Art. 394 LEC).

DECIDIM

ESTIMEM la demanda, promoguda per la representació processal de les **VITICULTORS BATEANS**, SCCL. d'impugnació del laude arbitral, de data 24-10-2014 i resolució de 10-12-2014, dictat per l'àrbitre designada pel Consell Superior de la Cooperació (Departament d'empresa i ocupació, Generalitat de Catalunya) i anul·lem el mateix, amb imposició de les costes processals derivades de l'estimació de la demanda d'anul·lació a la part demandada.

Contra aquesta resolució no hi cap recurs.

Ho acorden, manen i signen els Magistrats indicats al marge. En dono fe.

PUBLICACIÓ. La sentència s'ha signat per tots els Magistrats que l'han dictat i publicat de conformitat amb la Constitució i les Lleis. En dono fe.

FONDO DOCUMENTAL CENDOJ